

Препорука за награду: *Пројекат године*

Са највећим задовољством, препоручујем да ICOM СРБИЈА додели награду *Пројекат године* Народном музеју Аранђеловац за пројекат "Учитај, сазнај и сачувај" - дигитализација и презентација скулптура који је неодојив од пројекта "Траг у камену" у оквиру кога је до сада до сада конзервирано и рестаурирано 33 скулптуре од 78 скулптура, колико их укупно има у овом Музеју на отвореном, једном од највећих и најатрактивнијих паркова слободне скулптуре у Европи.

Кључном годином за промишљање улоге скулптуре у јавном простору и начина њене интеракције са посматрачем сматра се 1977. када је отворен Јоркширски парк скулптура као нови тип дизајнираног пејзажа који је по први пут промовисао концепт музеја без зидова у коме су експонати изложени на отвореном. У нашој средини су паркови скулптура почели да се формирају већ током 1960-их година, почев од Спомен-парка „Крагујевачки октобар“ у коме је први споменик подигнут већ 1959. године. Парк Буковичке бање се од 1966. године пуни скулптурама насталим у оквиру манифестације Смотра југословенске уметности „Мермер и звуци“. Одликује га широк распон тема – од портрета преко приказа женског лика кроз тему мајчинства и акта, до анималистичких приказа. Најбројније су модернистичке скулптуре са темама симболизма, алегорије, асоцијативне скулптуре што говори о духу времена и у складу са културном политиком децентрализације и доступности уметности свима.

Споменици и јавне скулптуре недељиви су од живота града коме припадају. Они су материјализована сећања његовог постојања и трајања која носе код времена свог настанка рефлектујући ликовну и урбанистичку освешћеност и зрелост грађана. Својим изгледом и стањем сведоче о нивоу бриге и поштовања грађана према уметности. Овим пројектом чија је ауторка и координаторка Тања Вићентић, историчарка уметности и виша кустоскиња Народног музеја Аранђеловац, Музеј је изашао из својих зидова и зграде и на најбољи начин дао пример како би требало да се штите културна добра, не само у музеју већ и изван њега. Наиме, заштита културних добара која је овим пројектом обављена пресудна је за заштиту и коришћење заједничког културног наслеђа које припада свима. Издвојила бих три, по мени, најзначајнија резултата пројекта:

- смањује се степен физичке угрожености скулптура и угрожености забором
- обезбеђују се услови за доступност садржаја и грађе јавности
- јавно присуство оваквих уметничких дела недвосмислено доприноси популаризацији и промоцији културног наслеђа.

Тања Вићентић, кустоскиња Збирке скулптура неуморна је истраживачица и с обзиром на њену велику посвећеност музеолошкој струци, озбиљност и студиозност у приступу свакој тематици коју је обрађивала, не чуди нас истраживачки рад о уметницима и делима која чине Збирку за које није увек било лако пронаћи податке. Приче о уметницима и њиховим делима обogaћене су архивском грађом, фотографијама, изводима из некадашњих медија и интервјуима са живим уметницима, што додатно оживљава и допуњује причу о овој највећој збирци скулптура на отвореном у Србији. Драгоцену подршку дао је Дарко Павловић, в. д. директора Народног музеја, као и Олга Старчевић, виша кустоскиња захваљујући којој су текстови доступни и у аудио формату, што је посебно важно са аспекта инклузије и укључивања свих друштвених група у културни живот средине. Дизајн визуелног идентитета пројекта, вебсајта, маркера и легенди потписује Дејан Ковачевић, графички дизајнер који је успео да направи функционалне и интуитивне легенде у самом парку, али и *user friendly* апликацију и веб сајт па и они који не могу доћи у парк, скулптуре могу доживети и о њима сазнати све податке онлајн чиме се компензује немогућност овог дела публице једнаког перциповања уметничких садржаја. Математички институт – програмерски тим ARhiMedia group на челу са професором Радомиром Станковићем урадио је програмирање апликације и њено постављање на маркете Google Play i AppStore.

Уверена да ће и током наредног периода тим Народног музеја Аранђеловац наставити да поставља високе стандарде кустоског рада и представљања наше културног блага, а указујући на све горе наведене професионалне успехе остварене током прошле године, задовољство ми је предложим пројекат "Учитај, сазнај и сачувај" - дигитализација и презентација скулптура за Награду националног комитета ICOM Србија за пројекат године.

У Београду, 25. марта 2024. године

Историчарка уметности – музејска саветница

Музеј Југославије, Београд